

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ ДЗВО
«УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ»
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ МЕНЕДЖМЕНТУ ТА
ПСИХОЛОГІЇ
Кафедра педагогіки, адміністрування і спеціальної освіти**

ЗАТВЕРДЖЕНО

вченою радою ННІМП ДЗВО
«Університет менеджменту освіти»
31 серпня 2023 року, протокол № 7
Голова вченої ради ННІМП ДЗВО
«Університет менеджменту освіти»

Т. Є. Рожнова

**ОСВІТНЯ ПОЛІТИКА УКРАЇНИ В УМОВАХ
ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ**

**РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
(ОК 1 Освітня політика України в умовах євроінтеграції)**

Рівень освіти: другий (магістерський)

Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка

Спеціальність: 011 Освітні, педагогічні науки.

Освітньо-професійна програма: Педагогіка вищої школи. Андрагогіка.

Робоча програма навчальної дисципліни «Освітня політика України в умовах євроінтеграції» циклу обов'язкових освітніх компонент зі спеціальності складена відповідно до навчального плану освітньо-професійної програми «Педагогіка вищої школи. Андрагогіка» спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки» галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка».

Автор-укладач робочої програми навчальної дисципліни:

Т. Є. Рожнова, кандидат педагогічних наук, доцент, професор кафедри педагогіки, адміністрування і спеціальної освіти Навчально-наукового інституту менеджменту та психології ДЗВО «Університет менеджменту освіти»

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри педагогіки, адміністрування і спеціальної освіти Навчально-наукового інституту менеджменту та психології ДЗВО «Університет менеджменту освіти» (протокол № 1 від 30 серпня 2023 р.)

Затверджено вченою радою

Навчально-наукового інституту менеджменту та психології ДЗВО «Університет менеджменту освіти» (протокол № 7 від 31 серпня 2023 р.)

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

<i>Найменування показників</i>	<i>Галузь знань, освітній рівень, спеціальність</i>	<i>Характеристика навчальної дисципліни</i>	
		<i>заочна форма навчання</i>	
Кількість кредитів, відповідних ECTS – 4	Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка	Навчальна дисципліна циклу обов'язкових освітніх компонентів	
		Рік підготовки	
	Спеціальність: 011 Освітні, педагогічні науки	1-й	
		Семестр	
Загальна кількість годин – 120	Освітньо-професійна програма: Педагогіка вищої школи. Андрагогіка	1-й	
		Лекції	
	8		
	Практичні, семінарські		
	6		
	Самостійна робота		
	106		
	Вид контролю		
	Рівень вищої освіти: другий (магістерський)	Екзамен	

Примітка: співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи денної / заочної форми навчання становить 11,7 % : 88,3% .

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою викладання дисципліни є розкриття закономірностей процесу формування освітньої політики України з огляду на загальнонаціональний і міжнародний вимір, особливості розвитку державної політики в галузі освіти за умов державного суверенітету України та в історичній ретроспективі; аналіз різних аспектів освітньої політики держави на різних рівнях її реалізації в умовах сучасного трансформаційного суспільства; розробка на цій основі підходів до удосконалення системи формування готовності здобувачів вищої освіти до професійної діяльності й наукової роботи.

Основними завданнями навчальної дисципліни є: ознайомлення зі світовим дискурсом освітньої політики, зокрема його теоретико-методологічною складовою; аналіз освітньої політики в контексті основних тенденцій сучасного суспільного розвитку (загальнонаціональний і міжнародний вимір); здійснення аналітичного огляду освітньої політики в Україні за період незалежності; аналіз стратегії державної освітньої політики в країнах світу, зокрема у країнах Європейського Союзу, та можливості їхнього застосування в Україні; прогнозування науково обґрунтованих підходів модернізації вітчизняної освіти у

вимірах глобалізації, європейської інтеграції та національної самоідентифікації; оволодіння здатністю до абстрактного мислення, аналізу і синтезу; вмінням гармонізувати комунікативну взаємодію як українською, так і іноземними мовами, готувати й оприлюднювати доповіді (усно/письмово), популяризувати власні наукові досягнення; здатністю вчитися і бути сучасно навченим (навчання впродовж життя); здатністю до пошуку, обробки та аналізу інформації з різних джерел; здатністю генерувати нові ідеї; прагнення до формування та розвитку комунікативних здібностей, міжособистісної взаємодії у професійній сфері; формування у здобувачів вміння здійснювати ефективну організацію освітнього процесу у ЗО на основі знань теорії й практики вищої освіти, моделювання діяльності фахівця; готовність визначати рівень особистісного і професійного розвитку: вивчати сучасні методи управління у процесі вирішення освітянських задач і виявляти можливості підвищення ефективності викладацької діяльності; здатність до самоосвіти та підвищення кваліфікації.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є: теоретичні основи освітньої політики: концепції, моделі, принципи та механізми формування освітньої політики в Україні; європейські стандарти та практики в освіті: вивчення кращих практик країн Європейського Союзу та їх адаптація до українського контексту; нормативно-правове забезпечення освіти в Україні: аналіз законодавчих актів, що регулюють освіту в умовах євроінтеграції; інтеграція України в європейській освітній простір: вплив Болонського процесу, участь у програмах ЄС (Erasmus+, Horizon Europe); реформа системи освіти в Україні: аналіз впровадження нових підходів до організації освіти, таких як забезпечення якості, інклюзивна освіта, цифровізація навчання; вплив євроінтеграції на різні рівні освіти: початкова, середня, професійно-технічна, вища освіта; глобальні виклики та перспективи освітньої політики: адаптація до швидких змін у суспільстві, ролі освіти у забезпеченні сталого розвитку.

Вивчення дисципліни сприяє: процесу засвоєння знань для утвердження в громадській думці позиціонування професійних якостей випускників як найбільш надійний шлях до кращої самореалізації людини і до кращого, успішного життя; процесу формування професійних рис інноваційного педагога ЗВО, як того вимагає розвиток цифрового, знанневого, суспільства, людину критичного мислення, організаційної культури, здатну до адміністративної діяльності. Курс дисципліни «Освітня політика України в умовах євроінтеграції» націлений на ознайомлення зі світовим дискурсом освітньої політики, зокрема його теоретико-методологічною складовою; здійснення аналітичного огляду освітньої політики в Україні за період незалежності; – аналіз стратегії державної освітньої політики в країнах світу, зокрема у країнах Європейського Союзу, та можливості їхнього застосування в Україні; формування у здобувачів вміння здійснювати ефективну організацію освітнього процесу у ЗО на основі знань теорії й практики вищої освіти, моделювання діяльності фахівця; готовність визначати рівень особистісного і професійного розвитку: вивчати сучасні методи управління у процесі вирішення освітянських задач і виявляти можливості підвищення ефективності викладацької діяльності; здатність до саморозвитку.

У результаті вивчення навчальної дисципліни «**Освітня політика України в умовах євроінтеграції**» здобувачі вищої освіти мають набути **інтегральної компетентності**: здатність розв'язувати проблеми, задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері освітніх, педагогічних наук; **загальних компетентностей (ЗК)**:

- ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.
- ЗК2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК9. Здатність працювати в міжнародному контексті.
- ЗК10. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

У процесі вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти мають набути **фахових (спеціальних СК) компетентностей**:

- СК1. Здатність проектувати і досліджувати освітні системи.
- СК2. Здатність застосовувати та розробляти нові підходи до вирішення задач

дослідницького та/або інноваційного характеру в сфері освіти й педагогіки.

- СК4. Здатність здійснювати експертизу та надавати консультації з питань освітньої політики та інновацій в освіті.
- СК5. Здатність розробляти і реалізовувати нові освітні інструменти, проекти та інтегрувати їх в освітнє середовище закладу освіти.
- СК7. Критичне осмислення проблем у сфері освіти, педагогіки й на межі галузей знань.
- СК9. Здатність до використання сучасних інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій у освітній та дослідницькій діяльності.
- СК. 12. Здатність використовувати андрагогічно орієнтовані форми, методи, засоби навчання, методики й технології навчання дорослих.

Здобувачі вищої освіти повинні отримати наступні очікувані програмні **результати навчання**:

- РН 1. Знати на рівні новітніх досягнень концепції розвитку освіти і педагогіки, методологію відповідних досліджень.
- РН 9 Здійснювати пошук необхідної інформації з освітніх / педагогічних наук у друкованих, електронних та інших джерелах, аналізувати, систематизувати її, оцінюючи достовірність та релевантність.
- РН 14. Формувати культуру навчання впродовж життя.

Передумови вивчення дисципліни.

Дисципліна інтегрує відповідно до свого предмету знання з іншими галузями знань: соціологічних, педагогічних, психологічних, економічних наук тощо.

Дисципліна корелює з такими начальними дисциплінами, що вивчаються студентами, як «Методика викладання у вищій школі», «Педагогічна психологія», «Методологія наукових досліджень», «Коучинг в освіті», «Основи андрагогіки» тощо.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Модуль № 1 «Теоретико-методологічні основи освітньої політики»

Тема 1. Освітня політика як соціально-політичний феномен. Взаємозв'язок освітньої політики з іншими науками.

Освіта як ключовий чинник суспільного прогресу, успішного розвитку націй, держав, кожної людини. Об'єкти, суб'єкти та предмет освітньої політики. Поняття освітньої політики, її основні характеристики. Різниця між політикою, управлінням та адмініструванням. Пріоритети освітньої політики. Філософсько-методологічні основи освітньо-педагогічної прогностики. Ціннісно-цільові пріоритети освіти (прогностичний аспект). Базові закономірності розвитку освітніх систем. Соціально-антропологічні основи практик сучасної освіти. Освітній процес у постіндустріальному суспільстві. Методологія теоретичного аналізу освітньої нормотворчості. Ідеологічні засади освітньої політики. Етичні напрями освітньої політики. Місце дисципліни в системі підготовки фахівця. Зв'язок освітньої політики з іншими дисциплінами. Аналіз освітньої політики. Процес творення державної освітньої політики.

Тема 2. Суб'єкти державної освітньої політики: зміна стратегії управління освітою в умовах децентралізації. Якість освіти та інструменти її моніторингу.

Характеристики суб'єктів державної освітньої політики, їхні завдання та функції. Перехід від адміністративної моделі управління системою української освіти до ринкової й децентралізованої: використання досвіду передових країн і ретроспективний аналіз вітчизняних наробок. Проблема якості освіти. Зближення в міжнародному масштабі. Європейські й вітчизняні еталони та індикатори (економічні, соціальні, власне освітні). Інструменти моніторингу якості освіти. Державне управління в освітній сфері, у сфері науково-технічної та інноваційної діяльності. Чотири основних типи оцінювання системи освіти. Міжнародні порівняльні дослідження як інструмент моніторингу якості освіти. Основні результати міжнародного дослідження TIMSS. Результати оцінювання знань, умінь та

компетентностей учнів в рамках міжнародної програми PISA.

Тема 3. Закономірності та принципи державної освітньої політики України. Державні пріоритети в освітній політиці. Ідеологічні та моральні засади державної освітньої політики: особливості ліберальної освітньої політики, особливості консервативної освітньої політики, особливості радикальної освітньої політики. Неолібералізм і неоконсерватизм як провідні чинники освітньої політики. Аналіз неоліберальної й неоконсервативної концепцій державної освітньої політики. Тенденції формування освітньої політики в умовах орієнтації на приватні сили та підприємства, сформовані глобальним капіталом під впливом міжнаціональних корпорацій та їхніх інвесторів. Уплив ринкового менталітету, глобалізації світової економіки на освітні процеси.

Тема 4. Законодавча та категоріально-поняттєва база державної освітньої політики України. Аналіз законодавчої бази державної освітньої політики України. Прийняття законів прямої дії, які регулюють відносини в підсистемах освіти. Розробка положень, постанов, наказів інструкцій. Подальший розвиток законодавства про освіту. Визначення поняття «державна освітня політика». Особливості державної освітньої політики в трансформаційному суспільстві. Критерії ефективності державної освітньої політики. Концепція академічної доброчесності у вищій освіті.

Тема 5. Забезпечення рівного доступу, підвищення якості та конкурентоспроможності освіти як показники освітньої політики в Україні.

Освітня політика у сфері дошкільної освіти на сучасному етапі розвитку галузі. Загальна середня освіта як основна ланка безперервної освіти. Пріоритети освітньої політики в галузі загальної середньої освіти. Спеціальна освіта як пріоритетний напрям державної політики в освіті України. Пріоритети освітньої політики в галузі спеціальної освіти. Завдання освітньої політики у сфері позашкільної освіти. Освітня політика у сфері професійно-технічної освіти (ПТО). Специфіка України у розвитку ПТО. Стратегія модернізації ПТО. Освітня політика в галузі вищої освіти. Європейська інтеграція вищої освіти України в контексті Болонського процесу.

Модуль 2. «Державна освітня політика: національний та світовий виміри».

Тема 6. Розвиток державної політики в галузі освіти за період державної незалежності України.

Аналітичний огляд основних віх розвитку освітньої політики в Україні в контексті глобалізації та євроінтеграції. Тип освітньої системи в Україні. Особливості пострадянської освітньої політики. Етапи формування державної освітньої політики в галузі освіти за період незалежності, їх характеристика. Концепція екологічної освіти в Україні. Аналіз досягнень у процесі модернізації освіти в Україні. Освітні зміни, реформи, інновації у галузі освіти, їхня сутність та характеристика. Основні втрати реформування української освіти, їх причини. Урахування позитивного зарубіжного досвіду в розробленні перспективних напрямів розвитку освітньої політики в Україні. Стратегія реформування освіти в Україні. Запровадження Національної рамки кваліфікацій (НРК) як системного й структурованого за компетентностями опису кваліфікаційних рівнів.

Тема 7. Міжнародний розвиток освітньої політики.

"Гравці", які формують освітню політику на міжнародному рівні. Сфера освіти як об'єкт наукового системного дослідження. Соціальні та економічні індикатори освітньої політики. Доступ до освіти, основні джерела фінансування. Статистика як один із чинників формування державної освітньої політики. Особливості формування освітньої політики на міжнародному рівні.

Тема 8. Європейський контекст освіти.

Глобалізація та розвиток освіти: від ієрархії до гетерархії. Поняття глобалізації. Глобалізація в економіці. Уплив глобалізації на освітні реформи. Реформи, спричинені конкуренцією. Зміст політики вищої освіти Європейського Союзу. Сутність політики ЄС у сфері вищої освіти. Основні напрями освітньої політики Євросоюзу. Міжнародні та європейські стандарти вищої

освіти. Інституційне забезпечення політики вищої освіти ЄС. Кадрове забезпечення політики вищої освіти. Стратегії розвитку європейської вищої освіти. «Європа–2020» як стратегія зростання. Модернізація вищої освіти. Навчання упродовж життя. Політика інтернаціоналізації.

Тема 9. Професійна підготовка педагогів у зарубіжних країнах: ключові аспекти. Особливості професійної підготовки педагогів за ключовими аспектами: законодавче забезпечення; структура, зміст, форми, методи й технології професійної підготовки педагогічних працівників. Творче використання конструктивних ідей зарубіжного досвіду в процесі оновлення вітчизняної системи неперервної педагогічної освіти.

Тема 10. Сучасні підходи до оцінювання результативності управління якістю освіти: гендерний аспект.

Реалізація принципу гендерної рівності у доступі до освіти як результат управління якістю освіти в Україні. Міжнародний досвід обчислення доступності освіти як показника ефективності управління якістю освіти. Застосування гендерної статистики в освіті для оцінювання результативності управління якістю освіти. Механізм підвищення результативності управління якістю освіти в Україні.

Тема 11. Європейський простір вищої освіти. Болонський процес. Вища освіта та освіта дорослих у країнах Європи.

Європейський простір вищої освіти. Болонський процес. Вища освіта в країнах Європи. Еразмус+ - Програма Європейського Союзу у сфері освіти, професійної підготовки, молоді та спорту. Європейська інтеграція вищої освіти України в контексті Болонського процесу. Запровадження Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (ECTS). Автономія та врядування у вищій освіті. Формування студентоцентрованого навчального середовища у вищій освіті. Взаємодія у системі «вища освіта – ринок праці». Соціальний вимір вищої освіти. Забезпечення якості вищої освіти. Інтеграція освіти, досліджень та інновацій («трикутника знань») у вищій школі. Проблеми і перспективи розвитку науки у ЗВО. Освіта дорослих як невід’ємна складова освіти впродовж життя. Характеристика здобутків у сфері освіти дорослих. Аналіз сучасного стану і проблем освіти дорослих (післядипломна освіта, професійне навчання на виробництві, професійна освіта й перепідготовка безробітних, перепідготовка дорослих з особливими потребами, освіта людей третього віку). Упущення і прорахунки у сфері освіти дорослих. Пріоритети розвитку галузі.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви тем	Кількість годин			
	заочна форма			
	Усього	у тому числі		
л.		пр./сем.	с/р	
Модуль № 1 «Теоретико-методологічні основи освітньої політики»	56	2	2	52
Тема 1. Освітня політика як соціально політичний феномен. Взаємозв’язок освітньої політики з іншими науками.	10	2	-	8
Тема 2. Суб’єкти державної освітньої політики: зміна стратегії управління освітою в умовах децентралізації. Якість освіти та інструменти її моніторингу.	12	-	-	12

Тема 3.	Закономірності та принципи державної освітньої політики України. Державні пріоритети в освітній політиці.	10	-	2	8
Тема 4.	Законодавча та категоріально-поняттєва база державної освітньої політики України.	12	-	-	12
Тема 5.	Забезпечення рівного доступу, підвищення якості та конкурентоспроможності освіти як показники освітньої політики в Україні.	12	-	-	12
Модуль №2	Державна освітня політика: національний та світовий виміри».	64	6	4	54
Тема 6.	Розвиток державної політики в галузі освіти за період державної незалежності України.	10	-	-	10
Тема 7.	Міжнародний розвиток освітньої політики.	10	2	-	8
Тема 8.	Європейський контекст освіти.	10	2	2	6
Тема 9.	Професійна підготовка педагогів у зарубіжних країнах: ключові аспекти.	12	-	-	12
Тема 10.	Сучасні підходи до оцінювання результативності управління якістю освіти: гендерний аспект.	12	-	-	12
Тема 11	Тема 11. Європейський простір вищої освіти. Болонський процес. Вища освіта та освіта дорослих у країнах Європи.	10	2	2	6
Разом		120	8	6	106

5. ТЕМИ ТА ЗМІСТ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ

№	Теми лекційних занять	Зміст лекційних занять	Год.
1	Освітня політика як соціально політичний феномен. Взаємозв'язок освітньої політики з іншими науками.	<ol style="list-style-type: none"> Освіта як ключовий чинник суспільного прогресу, успішного розвитку націй, держав, кожної людини. Об'єкти, суб'єкти та предмет освітньої політики. Поняття освітньої політики, її основні характеристики. Різниця між політикою, управлінням та адмініструванням. Пріоритети освітньої політики. Місце дисципліни в системі підготовки фахівця. Зв'язок освітньої політики з іншими дисциплінами. Аналіз освітньої політики. Процес творення державної освітньої політики. 	2
2	Міжнародний розвиток освітньої політики.	<ol style="list-style-type: none"> "Гравці", які формують освітню політику на міжнародному рівні. Сфера освіти як об'єкт наукового системного дослідження. Соціальні та економічні індикатори освітньої політики. Доступ до освіти, основні джерела фінансування. Статистика як один із чинників формування державної освітньої політики. Особливості формування освітньої політики на міжнародному рівні. 	2

3	Європейський контекст освіти.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Глобалізація та розвиток освіти: від ієрархії до гетерархії. 2. Поняття глобалізації. Глобалізація в економіці. 3. Уплив глобалізації на освітні реформи. 4. Реформи, спричинені конкуренцією. 5. Зміст політики вищої освіти Європейського Союзу. 6. Сутність політики ЄС у сфері вищої освіти. 7. Основні напрями освітньої політики Євросоюзу. 8. Міжнародні та європейські стандарти вищої освіти. 9. Інституційне забезпечення політики вищої освіти ЄС. 10. Кадрове забезпечення політики вищої освіти. 11. Стратегії розвитку європейської вищої освіти. 12. «Європа–2020» як стратегія зростання. 13. Модернізація вищої освіти. 14. Навчання упродовж життя. 15. Політика інтернаціоналізації. 	2
4	Європейський простір вищої освіти. Болонський процес. Вища освіта та освіта дорослих у країнах Європи.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Європейська інтеграція – стратегічна ціль України. Перешкоди в євроінтеграції. 2. Європейський простір вищої освіти. Болонський процес. 3. Компетентності для навчання впродовж життя. 4. Значення андрагогіки для навчання впродовж життя. 5. Вища освіта в країнах Європи. 6. Еразмус+ - Програма Європейського Союзу у сфері освіти, професійної підготовки, молоді та спорту. 7. Європейська інтеграція вищої освіти України в контексті Болонського процесу. 8. Запровадження Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (ECTS). 9. Автономія та врядування у вищій освіті. 10. Формування студентоцентрованого навчального середовища у вищій освіті. 11. Взаємодія у системі «вища освіта – ринок праці». 12. Соціальний вимір вищої освіти. Забезпечення якості вищої освіти. 13. Інтеграція освіти, досліджень та інновацій («трикутника знань») у вищій школі. 14. Проблеми і перспективи розвитку науки у ЗВО. 15. Освіта дорослих як невід’ємна складова освіти впродовж життя. 16. Характеристика здобутків у сфері освіти дорослих. 17. Аналіз сучасного стану і проблем освіти дорослих (післядипломна освіта, професійне навчання на виробництві, професійна освіта й перепідготовка безробітних, перепідготовка дорослих з особливими потребами, освіта людей третього віку). 18. Упущення і прорахунки у сфері освіти дорослих. 19. Пріоритети розвитку галузі. 	2
		Всього	8

6. ТЕМИ ТА ЗМІСТ ПРАКТИЧНИХ/СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№	Теми практичних занять	Зміст практичних занять	Форма контролю	Кіл . год.
---	------------------------	-------------------------	----------------	------------

1	<p>Тема 3 Закономірності та принципи державної освітньої політики України. Державні пріоритети в освітній політиці</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) Охарактеризуйте освітню політику в Україні. 2) Розкрийте суть державної освітньої політики в Україні, схарактеризуйте закономірності та принципи. 3) Підготуйте презентації за такими питаннями: <ol style="list-style-type: none"> 1. Освітня політика України. Пріоритети освітньої політики в Україні. 2. Освітні реформи. 3. Основні проблеми законодавчого поля національної системи освіти. 4. Державна освітня політика. Стратегія державної політики в освіті. 5. Ідеологічні та моральні засади державної освітньої політики: особливості ліберальної освітньої політики. 6. Особливості консервативної та радикальної освітньої політики. 7. Неолібералізм та неоконсерватизм як провідні чинники освітньої політики. Аналіз неоліберальної та неоконсервативної концепцій державної освітньої політики. 8. Тенденції формування освітньої політики України. 9. Вплив ринкового менталітету, глобалізації світової економіки на освітні процеси. 10. Формування освітньої політики України в умовах війни. 11. Концепція академічної доброчесності у вищій освіті. <p>I. Дайте визначення основних термінів і понять: «політика», «освітня політика», «державна освітня політика».</p> <p>II. Афоризми Запропонуйте афоризми, в яких найповніше розкрито сутність цієї теми та поясніть чому саме ці афоризми найбільш підходять до цієї теми.</p>	Оцінювання виступів із презентаційними повідомленнями та участі у групових дискусіях	2
---	---	---	--	---

		<p>III. Опрацюйте тему, відповівши на тестові завдання: https://docs.google.com/forms/d/1P7K8EG-1OnDfNxmJ7iQobodnT75MYEspFbdyvEMMdeo/edit? Питання для роздумів: 1. Чи відчуваєте Ви зміни в освітній політиці в умовах війни в Україні? 2. Щоб Ви запропонували змінити в освітній політиці України?</p>		
2	<p>Тема 8. Європейський контекст освіти.</p>	<p>1) Доведіть: Глобалізація в освіті: «добре» чи «погано»? 2) Охарактеризуйте: Стенфордська група. Гумбольдська група. 3) Назвіть пріоритети та виклики сучасної вищої освіти. 4) Назвіть основні напрями освітньої політики Євросоюзу. 5) Підготуйте презентації за такими питаннями: Завдання I. Підготувати презентації до кожного пункту плану (можна об'єднатися по 2-3 здобувача вищої освіти по кожному запитанню, а можна індивідуально підготувати), але охопити всі питання. Питання для розгляду: 1. Глобалізація та розвиток освіти: від ієрархії до гетерархії. Стенфордська група. Гумбольдська група. 2. Вища освіта Європи: історія і сучасність. Університети як європейська інстанція. 3. Заклади вищої освіти на українських землях. Пріоритети та виклики сучасної вищої освіти. 4. Зміст політики вищої освіти Європейського Союзу. 5. Основні напрями освітньої політики Євросоюзу. 6. Міжнародні та європейські стандарти вищої освіти. 7. Інституційне забезпечення політики вищої освіти ЄС. 8. Кадрове забезпечення політики</p>	<p>Оцінювання виступів із презентаційними повідомленнями та участі у групових дискусіях.</p>	2

		<p>вищої освіти.</p> <p>9. Стратегії розвитку європейської вищої освіти. «Європа–2020» як стратегія зростання.</p> <p>Завдання теоретичні:</p> <p>I. Дайте визначення основних термінів і понять: «модернізація вищої освіти», «євроінтеграція».</p> <p>II. Афоризми Запропонуйте афоризми, в яких найповніше розкрито сутність цієї теми та поясніть чому саме ці афоризми найбільш підходять до цієї теми.</p> <p>III. Опрацюйте тему, відповівши на тестові завдання: https://docs.google.com/forms/d/152UMRSkkQtpvomtWkzHs3IBMmkyBEg3XByGWEVEqNM/edit</p>		
3	<p>Тема 11. Європейський простір вищої освіти. Болонський процес. Вища освіта та освіта дорослих у країнах Європи.</p>	<p>1) Що означає Європейський простір вищої освіти..?</p> <p>2) Яким чином реалізується Еразмус+ - Програма Європейського Союзу у сфері освіти, професійної підготовки, молоді та спорту?</p> <p>3) Хто бере участь у Болонському процесі?</p> <p>1) Назвіть пріоритети та виклики сучасної вищої освіти.</p> <p>2) Назвіть основні напрями освітньої політики Євросоюзу.</p> <p>3) Підготуйте презентації за такими питаннями:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Навчання упродовж життя. 2. Політика інтернаціоналізації. 3. Європейський простір вищої освіти.. Болонський процес. 4. Вища освіта в країнах Європи (дати характеристику вищої освіти однієї з країн Європи). 5. Нова Лісабонська стратегія та конкурентоспроможність університетів Європи. 6. Соціально-економічні аспекти входження України в європейський і 	<p>Оцінювання виступів із презентаційними повідомленнями та участі у групових дискусіях</p> <p>Зарахування участі в заходах за програмою Еразмус+(сертифікат участі), як творче завдання.</p>	2

		<p>світовий науково-освітній простір.</p> <p>7. Проблеми адаптації вищої освіти в Україні до європейських стандартів і принципів Болонського процесу.</p> <p>8. Гальмівні чинники інтеграції вітчизняної вищої освіти в європейський освітній простір.</p> <p>9. Напрями вдосконалення освітньої системи України у світлі Болонського процесу.</p> <p>10. Міжнародна підтримка освіти і науки України в умовах воєнного стану.</p> <p>11. Основні тенденції розвитку освіти в країнах європейського союзу.</p> <p>12. Інтеграція системи освіти України в європейський освітній простір.</p> <p>13. Еразмус+ - Програма Європейського Союзу у сфері освіти.</p> <p>професійної підготовки, молоді та спорту.б)Зареєструйтесь та візьміть участь в одному з трьох інформаційних днів Еразмус+ у сфері освіти, або інших заходах програми Еразмус +.</p>		
Разом				6

7. САМОСТІЙНА РОБОТА

№	Назва теми	Год.
1.	Тема 1. Освітня політика як соціально політичний феномен. Взаємозв'язок освітньої політики з іншими науками.	8
2.	Тема 2. Суб'єкти державної освітньої політики: зміна стратегії управління освітою в умовах децентралізації. Якість освіти та інструменти її моніторингу.	12
3.	Тема 3. Закономірності та принципи державної освітньої політики України. Державні пріоритети в освітній політиці.	8
4.	Тема 4. Законодавча та категоріально-поняттєва база державної освітньої політики України.	12
5.	Тема 5. Забезпечення рівного доступу, підвищення якості та конкурентоспроможності освіти як показники освітньої політики в Україні.	12

6.	Тема 6. Розвиток державної політики в галузі освіти за період державної незалежності України.	10
7	Тема 7. Міжнародний розвиток освітньої політики.	8
8	Тема 8. Європейський контекст освіти.	6
9	Тема 9. Професійна підготовка педагогів у зарубіжних країнах: ключові аспекти.	12
10.	Тема 10. Сучасні підходи до оцінювання результативності управління якістю освіти: гендерний аспект.	12
11	Тема 11. Європейський простір вищої освіти. Болонський процес. Вища освіта та освіта дорослих у країнах Європи.	6
	Всього:	106

8.ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Тема 1.Освітня політика як соціально-політичний феномен. Взаємозв'язок освітньої політики з іншими

1. Теоретична частина:

1.1. Поняття та сутність освітньої політики:

- Освітня політика: визначення та функції.
- Головні цілі освітньої політики в умовах сучасного суспільства.

1.2. Освітня політика як соціально-політичний феномен

- Зв'язок освітньої політики з розвитком суспільства.
- Вплив державної влади та громадянського суспільства на формування освітньої політики.

1.3. Основні підходи до дослідження освітньої політики

- Соціологічний, політичний, економічний аспекти.
- Комплексність освітньої політики: міждисциплінарний підхід.

2. Практична частина:

2.1. Аналіз взаємозв'язку освітньої політики з іншими науками

- Соціологія: вплив соціальних груп на формування освітньої політики.
- Економіка: обґрунтування фінансування освіти.
- Політологія: роль політичних інститутів у прийнятті рішень.
- Психологія: розуміння поведінки та потреб учасників освітнього процесу.

2.2. Приклади освітніх політик різних країн

- Проаналізувати одну або кілька моделей (наприклад, Фінляндія, США, Україна).
- Порівняння ефективності підходів.

2.3. Кейс-аналіз

- Провести аналіз конкретного кейсу освітньої реформи в Україні.
- Розглянути її вплив на якість освіти.

3. Питання для самоконтролю:

1. Що таке освітня політика?
2. Як освітня політика впливає на суспільний розвиток?
3. Які науки взаємодіють з освітньою політикою та як?
4. Які підходи використовуються для дослідження освітньої політики?

4. Завдання:

- Написати коротке есе (до 2 сторінок) на тему: "Роль освітньої політики у формуванні суспільних цінностей".

- Підготувати презентацію про вплив економічного фактору на реалізацію освітньої політики.

Тема 2. Суб'єкти державної освітньої політики: зміна стратегії управління освітою в умовах децентралізації. Якість освіти та інструменти її моніторингу.

1. Теоретичні завдання

1.1. Опрацювати ключові поняття:

- Державна освітня політика.
- Децентралізація управління освітою.
- Суб'єкти освітньої політики: центральна влада, місцеве самоврядування, громадські організації, приватний сектор.

1.2. Вивчіть поняття "якість освіти" та основні показники її оцінювання.

1.3. Ознайомтеся з ключовими підходами до управління якістю освіти (наприклад, TQM — Total Quality Management, ISO стандартів, EFQM — Європейська модель досконалості).

1.4. Відповісти на питання:

1. Хто є основними суб'єктами державної освітньої політики?
2. Як впливає децентралізація на функціонування системи освіти?
3. Які переваги та виклики приносить децентралізація для управління освітою?

1.5. Розглянути ключові документи:

- Закон України "Про освіту".
- Закон України "Про децентралізацію".
- Постанови та розпорядження, що стосуються реформи освіти в умовах децентралізації.

2. Аналітичні завдання

2.1. Провести аналіз функцій суб'єктів освітньої політики:

- Визначити, які функції залишаються за центральною владою.
- Проаналізувати роль органів місцевого самоврядування в управлінні освітою.

2.2. Вивчити приклад реалізації децентралізованої моделі:

- Обрати одну область або громаду в Україні.
- Проаналізувати, як здійснюється управління освітою на місцевому рівні (наприклад, забезпечення фінансування, розподіл ресурсів, впровадження освітніх програм).

2.3. Виявити виклики децентралізації в освіті:

- Недостатнє фінансування.
- Нерівномірний доступ до якісної освіти.
- Відсутність кваліфікованих кадрів на місцевому рівні.

3. Практичні завдання

3.1. Підготувати короткий есе (1–2 сторінки):

- Тема: "Вплив децентралізації на якість освіти в українських громадах".
- Обґрунтувати свою точку зору прикладами.

3.2. Розробити SWOT-аналіз впливу децентралізації на управління освітою:

- Сильні сторони.
- Слабкі сторони.
- Можливості.
- Загрози.

3.3. Створити презентацію (5–7 слайдів):

- Тема: "Нові стратегії управління освітою в умовах децентралізації".
- Включити аналіз ролі суб'єктів освітньої політики та рекомендації для ефективного управління.

4. Творчі завдання

4.1. Розробити модель взаємодії суб'єктів освітньої політики в умовах децентралізації:

- Центральна влада.
- Міське самоврядування.
- Громадські організації.
- Батьківська спільнота.

4.2. Підготувати пропозиції щодо покращення управління освітою в умовах децентралізації:

- Описати 3–5 практичних рекомендацій для органів місцевого самоврядування.

5. Питання для самоконтролю

1. Хто є ключовими суб'єктами освітньої політики?
2. Які зміни у функціях органів влади відбулися в умовах децентралізації?
3. Як місцеві громади впливають на якість освіти?
4. Які є ризики децентралізації для системи освіти?

Тема 3. Закономірності та принципи державної освітньої політики України. Державні пріоритети в освітній політиці.

- 4) Охарактеризуйте освітню політику в Україні.
- 5) Розкрийте суть державної освітньої політики в Україні, схарактеризуйте закономірності та принципи.
- 6) Підготуйте презентації за такими питаннями:
 1. Ідеологічні та моральні засади державної освітньої політики: особливості ліберальної освітньої політики, особливості консервативної освітньої політики, особливості радикальної освітньої політики.
 2. Неолібералізм і неоконсерватизм як провідні чинники освітньої політики.
 3. Аналіз неоліберальної й неоконсервативної концепцій державної освітньої політики.
 4. Тенденції формування освітньої політики в умовах орієнтації на приватні сили та підприємства, сформовані глобальним капіталом під впливом міжнародних корпорацій та їхніх інвесторів.
 5. Уплив ринкового менталітету, глобалізації світової економіки на освітні процеси.
 6. Концепція академічної доброчесності у вищій освіті.

Завдання для самостійного опрацювання:

1. Теоретична частина

1.1. Закономірності державної освітньої політики

- Вплив суспільних потреб на формування освітньої політики.
- Залежність освітньої політики від економічного, соціального та політичного контексту.
- Зростання ролі інновацій та цифровізації в освіті.

1.2. Принципи державної освітньої політики України

1. **Доступність:** забезпечення рівного доступу до якісної освіти для всіх громадян.
2. **Якість:** розвиток системи моніторингу якості освіти.
3. **Безперервність:** підтримка навчання протягом усього життя.
4. **Інклюзивність:** створення умов для участі в освіті дітей з особливими освітніми потребами.
5. **Прозорість та підзвітність:** публічність ухвалення рішень і моніторинг результатів.

1.3. Державні пріоритети в освітній політиці України

- Розвиток дошкільної освіти.
- Реформа шкільної освіти (проект "Нова українська школа").
- Модернізація професійно-технічної освіти.
- Підтримка вищої освіти та інтеграція в міжнародний освітній простір.

- Впровадження цифрових технологій та STEM-освіти.

2. Практична частина

2.1. Аналіз принципів державної освітньої політики

- Зібрати інформацію про реалізацію одного або кількох принципів в Україні (наприклад, інклюзивність або якість).
- Проаналізувати, як цей принцип реалізується на практиці (на основі звітів або кейсів).

2.2. Дослідження пріоритетів освітньої політики

- Вибрати один із пріоритетів (наприклад, "Нова українська школа").
- Дослідити, які результати досягнуто в рамках реалізації цього проєкту.

2.3. Порівняння з міжнародними практиками

- Порівняти державні пріоритети України з пріоритетами освітньої політики інших країн (наприклад, Фінляндії чи Німеччини).
- Визначити, які успішні практики можуть бути адаптовані в Україні.

3. Написати аналітичний звіт (1–2 сторінки): Тема: "Вплив державних пріоритетів на реформування освітньої системи України".

4. Створити схему або інфографіку:

"Принципи та пріоритети освітньої політики України".

Розробити SWOT-аналіз:

Тема: "Сильні та слабкі сторони реалізації освітньої політики України".

Розглянути конкретний кейс:

Проаналізувати один із державних освітніх проєктів, наприклад, "Нова українська школа".

Тема 4. Законодавча та категоріально-поняттєва база державної освітньої політики України.

1. Завдання 1: Аналіз законодавчих актів

1. Ознайомтеся з основними законодавчими документами, які регулюють освітню політику України (наприклад, Закон України "Про освіту", Закон України "Про загальну середню освіту", Закон України "Про вищу освіту").
2. Визначте ключові положення кожного документа
3. Розробіть таблицю, яка відображає основні завдання, права й обов'язки освітніх установ, вчителів, учнів і їхніх батьків.

Завдання 2: Розробка категоріально-поняттєвого апарату

Визначте основні поняття державної освітньої політики (наприклад: "освіта", "державна політика", "зміст освіти", "якість освіти"),

Тема 5. Забезпечення рівного доступу, підвищення якості та конкурентоспроможності освіти як показники освітньої політики в Україні.

Завдання 1: Аналіз забезпечення рівного доступу до освіти

1. Вивчіть законодавчі акти та державні програми, спрямовані на забезпечення рівного доступу до освіти (наприклад, інклюзивна освіта, дистанційне навчання, забезпечення освітніх потреб сільських шкіл).
2. Підготуйте звіт про:
 1. Основні досягнення в цій сфері.
 2. Проблеми, які залишаються актуальними (наприклад, цифровий розрив, недофінансування).
 3. Розробіть пропозиції щодо підвищення доступності освіти в Україні.

Завдання 2: Оцінка якості освіти

1. Визначте ключові показники якості освіти (згідно з міжнародними стандартами, наприклад, PISA).

2. Наведіть аналіз статистичних даних про успішність українських учнів у міжнародних проектах).
3. Складіть аналітичну записку, в якій зазначте основні чинники, що впливають на якість освіти.

Завдання 3: Дослідження конкурентоспроможності освіти

1. З'ясуйте, які заходи реалізуються для підвищення конкурентоспроможності української освіти (наприклад, участь у міжнародних програмах, підвищення академічної мобільності, розвиток STEM-напрямоків).
2. Порівняйте проблеми в Україні (умови воєнного стану) з іншими країнами Східної Європи.
3. Підготуйте презентацію з результатами аналізу та рекомендаціями для підвищення конкурентоспроможності.

Завдання 4: Ситуаційний аналіз

1. Опишіть без проблем, коли певна категорія населення стикається з обмеженням доступу до якісної освіти (наприклад, діти з особливими потребами, жителі окупованих територій, учні).
2. Визначте основні причини обмеження.
3. Пропонуйте шляхи вирішення проблем та можливості механізмів реалізації цих

Завдання 5: Порівняльний аналіз освітніх реформ

1. Оберіть дві освітні реформи, які були реалізовані в різні періоди (наприклад, "Нова українська школа" та інклюзивна освіта).
2. Порівняйте їх за такими критеріями:
 1. Цілі реформ.
 2. Методи реалізації.
 3. Досягнення та недоліки.
3. Висновки оформіть у вигляді есе.

Завдання 6: Розробка рекомендацій

1. На вивчення основи освітньої політики в Україні підготуйте рекомендації щодо:
 1. Забезпечення рівного доступу до освіти.
 2. Підвищення якості освіти.
 3. Збільшення конкурентоспроможності українських випускників.
2. Рекомендації оформити у вигляді плану дій з конкретними заходами, очікуваними результатами.

Тема 6. Розвиток державної політики в галузі освіти за період державної незалежності України.

Завдання 1: Хронологічний аналіз

1. Дослідіть основні етапи розвитку державної політики в галузі освіти з 1991 року
2. Складіть хронологічну таблицю з ключовими реформами, законодавчими актами та програмами (наприклад, Закон України «Про освіту» (1991), «Про загальну середню освіту» (1999), концепція «Нова українська школа»).

Завдання 2: Аналіз освітніх реформ

1. Виберіть одну освітню реформу (наприклад, "Нова українська школа" або реформа вищої освіти 2014 року).
2. Опишіть її мету, основні завдання та результати освітніх реформ.

Завдання 3: Ситуаційне завдання

1. Уявіть, що ви є працівником Міністерства освіти і науки України. Вам доручено підготувати короткий аналітичний звіт про досягнення і виклики в освітній політиці за період державної незалежності України.
2. Опишіть:
 1. Досягнення (наприклад, впровадження інклюзії, модернізація освіти).
 2. Виклики (наприклад, воєнний стан, недофінансування, міграція молоді).
3. Запропонуйте 2-3 рекомендації щодо подальшого розвитку освіти.

Тема 7. Міжнародний розвиток освітньої політики.

1. Аналіз міжнародних освітніх ініціатив

1. Аналіз стратегії розвитку освіти в рамках ООН.
2. Європейська стратегія розвитку освіти дорослих.

2. Порівняльний аналіз освітніх систем:

1. Порівняння освітніх політик різних країн.
2. Міжнародна система забезпечення якості освіти.

3. Міжнародні освітні стандарти

1. Міжнародні стандарти та їх вплив на національні системи освіти
2. Болонський процес.

4. Міжнародна мобільність студентів

1. Студентська мобільність та її роль у міжнародному розвитку освіти : Програми мобільності у вищій школі.
2. Інтернаціоналізація вищої освіти.

5. Реформи в освіті в різних країнах

1. Освітні реформи в Україні в контексті міжнародного досвіду.
2. Міжнародний досвід реформування системи освіти в умовах глобалізації.

6. Виклики та можливості міжнародного розвитку освіти

1. Глобальні виклики для міжнародної освітньої політики.
2. Роль міжнародних організацій розвитку освіти в країнах, що розвиваються.

Тема 8. Європейський контекст освіти.

Теоретичні завдання:

Огляд європейських освітніх стратегій

1. Підготуйте аналітичний огляд основних стратегій розвитку освіти в ЄС (наприклад, стратегія "Освіта та навчання 2030").

Болонський процес та його вплив

1. Опишіть ключові принципи Болонського процесу та їх реалізацію в освітній системі України.

Європейська система забезпечення якості освіти

1. Дослідіть механізми забезпечення якості освіти в ЄС (ENQA) та порівняйте з українськими підходами.

Програми Європейського Союзу в сфері освіти

1. Охарактеризуйте програму Erasmus+ та її значення для студентів і викладачів в Україні.

Практичні завдання

Порівняння освітніх систем

1. Порівняйте систему загальної середньої освіти України та однієї з країн ЄС (наприклад, Німеччини чи Фінляндії).

Дослідження європейських університетів

1. Підготуйте презентацію про освітні інновації одного з провідних європейських університетів.

Створення проєкту євроінтеграції

1. Розробіть пропозицію щодо впровадження одного з європейських підходів до освіти в Україні (наприклад, дуальної освіти або lifelong learning).

Аналітичні завдання:

Європейські підходи до інклюзивної освіти

1. Проаналізуйте, як країни ЄС впроваджують інклюзивну освіту, та запропонуйте рекомендації для України.

Вплив цифровізації на європейську освіту

1. Оцініть роль цифрових технологій у європейських школах та університетах.

Європейські ключові компетенції для навчання протягом життя

1. Проаналізуйте ключові компетенції, затвержені ЄС, і їх значення для реформування української освіти.

Творчі завдання: **Створення інформаційного буклету.** Розробіть буклет про можливості для українських студентів у рамках програм ЄС.

Тема 9. Професійна підготовка педагогів у зарубіжних країнах: ключові аспекти.

1. Аналіз системи професійної підготовки педагогів у різних країнах

1. Професійна підготовка педагогів у країнах Західної Європи
2. Порівняння професійної підготовки педагогів у країнах Східної Європи та Північної Америки

2. Ключові етапи та компоненти підготовки педагогів:

1. Етапи професійної підготовки педагогів у зарубіжних країнах
2. Моделі педагогічної підготовки в різних країнах

3. Інновації у професійній підготовці педагогів

1. Інноваційні методи в підготовці педагогів у скандинавських країнах
2. Цифрові технології та їх вплив на підготовку педагогів

4. Підготовка педагогів до роботи з інклюзивними групами

1. Інклюзивна освіта та підготовка педагогів в Європі
2. Підготовка вчителів до роботи з різноманітними учнями в США

5. Оцінка ефективності професійної підготовки педагогів у зарубіжних країнах

1. Оцінка якості підготовки педагогів у Великій Британії
2. Оцінка результатів професійної підготовки педагогів у Канаді

6. Роль державних і недержавних організацій у підготовці педагогів

1. Державне регулювання підготовки педагогів у зарубіжних країнах
2. Громадські організації та підготовка педагогів

7. Практичне завдання

1. Розробка концепції підготовки педагогів у країні Східної Європи
2. Порівняльний аналіз підготовки вчителів у двох країнах

Рекомендації для виконання завдань:

- Використовуйте актуальні джерела, такі як звіти міжнародних організацій (ЮНЕСКО, ОЕСР).
- Залучайте конкретні приклади з програми підготовки педагогів, які застосовуються в різних країнах. Досліджуйте сучасні тенденції та виклики в підготовці педагогів, зокрема в умовах цифровізації освіти та інклюзивності.

Тема 10. Сучасні підходи до оцінювання результативності управління якістю освіти: гендерний аспект.

Завдання:

Теоретичне дослідження

2. Вивчіть поняття "якість освіти" та основні показники її оцінювання.

3. Ознайомтеся з ключовими підходами до управління якістю освіти (наприклад, TQM — Total Quality Management, ISO стандартів, EFQM — Європейська модель досконалості).
4. Визначте, як гендерний аспект може впливати на процес оцінювання якості освіти.

Гендерний аналіз освітньої статистики

1. Знайдіть та проаналізуйте статистичні дані про доступ до освіти в Україні та світі з точки зору гендерної рівності:

- Рівень залучення жінок і чоловіків до різних рівнів освіти.
- Успішність навчання в залежності від статі.
- Представництво жінок і чоловіків у педагогічних кадрах.

Дослідження сучасних підходів

- Охарактеризуйте сучасні методи оцінювання результативності управління якістю освіти з урахуванням гендерного аспекту, наприклад: Опитування учасників освітнього процесу.
- Аналіз освітніх програм на предмет гендерної чутливості.
- Використання індексів або рейтингів, які враховують гендерний аспект (наприклад, Gender Equality Index).

Кейс-аналіз

1. Проведіть аналіз конкретного прикладу ініціативи або реформи, спрямованої на забезпечення гендерної рівності в освіті (національний чи міжнародний контекст):

- 1) Цілі ініціативи.
- 2) Використані методи оцінювання якості.
- 3) Досягнуті результати.

Есе "Гендерна рівність як критерій якості освіти"

Напишіть есе (2-3 сторінки), у якому розкрийте роль гендерного аспекту в оцінюванні якості освіти та управлінні цим процесом.

Розробка рекомендацій

Сформулюйте рекомендації для покращення оцінювання результативності управління якістю освіти з урахуванням гендерної рівності. Рекомендації повинні включати:

- Використання новітніх інструментів для збору даних.
- Створення умов для рівного доступу до освітніх ресурсів.
- Інтеграцію гендерного підходу в освітні програми.

Тема 11. Європейський простір вищої освіти. Болонський процес. Вища освіта та освіта дорослих у країнах Європи.

Завдання:

Дослідження історії та цілей Болонського процесу:

1. Ознайомтеся з основними етапами становлення Болонського процесу.
2. Визначте ключові цілі та завдання Болонського процесу для європейського простору вищої освіти.
3. Підготуйте таблицю, яка відображає хронологію впровадження основних змін у рамках Болонського процесу.

Аналіз європейського простору вищої освіти:

1. Опишіть структуру європейського простору вищої освіти (ЕНЕА).
2. Розгляньте основні принципи функціонування ЕНЕА: академічна мобільність, визнання кваліфікацій, забезпечення якості освіти.
3. Порівняйте систему вищої освіти в одній з країн Західної Європи (наприклад, Німеччина, Франція) та Східної Європи (наприклад, Польща, Угорщина).

Вища освіта в Україні у контексті Болонського процесу:

1. Дослідіть, як Болонський процес вплинув на реформу вищої освіти в Україні.
2. Визначте переваги та виклики, пов'язані з інтеграцією України до європейського простору вищої освіти.
3. Наведіть приклади змін у структурі навчальних програм, кредитної системи (ECTS), та забезпечення якості освіти.

Кейс-аналіз

1. Проведіть аналіз конкретної ініціативи або програми, спрямованої на інтеграцію українських університетів до ЕНЕА (наприклад, участь у програмах Erasmus+).
2. Оцініть результати впровадження цієї ініціативи з точки зору якості освіти та академічної мобільності.

Есе "Майбутнє Болонського процесу"

1. Напишіть есе (2-3 сторінки) на тему: "Чи відповідає Болонський процес сучасним викликам у сфері вищої освіти?". Включіть аналіз перспектив подальшого розвитку ЕНЕА.

Розробка презентації

1. Створіть презентацію (5-7 слайдів) на тему: "Вища освіта та освіта дорослих в країнах Європи: досягнення та виклики". Підготуйте висновки щодо впливу європейського досвіду на реформування освіти в Україні.

9. ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ОСВІТНЯ ПОЛІТИКА УКРАЇНИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ»

1. Освіта як ключовий чинник суспільного прогресу, успішного розвитку націй, держав, кожної людини.
2. Об'єкти, суб'єкти та предмет освітньої політики.
3. Поняття освітньої політики, її основні характеристики.
4. Різниця між політикою, управлінням та адмініструванням.
5. Пріоритети освітньої політики.
6. Філософсько-методологічні основи освітньо-педагогічної прогностики. Ціннісно-цільові пріоритети освіти (прогностичний аспект).
7. Базові закономірності розвитку освітніх систем. Соціально-антропологічні основи практик сучасної освіти.
8. Освітній процес у постіндустріальному суспільстві.
9. Методологія теоретичного аналізу освітньої нормотворчості.
10. Ідеологічні засади освітньої політики.
11. Етичні напрями освітньої політики.
12. Місце дисципліни в системі підготовки фахівця. Зв'язок освітньої політики з іншими дисциплінами.
13. Європейський простір вищої освіти.
14. Болонський процес.
15. Вища освіта в країнах Європи.
16. Еразмус+ - Програма Європейського Союзу у сфері освіти, професійної підготовки, молоді та спорту.
17. Реалізація принципу гендерної рівності у доступі до освіти як результат управління якістю освіти в Україні.
18. Міжнародний досвід обчислення доступності освіти як показника ефективності управління якістю освіти.
19. Застосування гендерної статистики в освіті для оцінювання результативності управління якістю освіти.
20. Механізм підвищення результативності управління якістю освіти в Україні.
21. Характеристика освітньої політики з питань кадрового забезпечення національної освіти: нормативна база, кількісний і якісний аналіз підготовки, добору педагогічних і науково-педагогічних кадрів у контексті сучасних запитів до працівників освітньої сфери.
22. Особливості ринку праці для педагогічних фахівців у сучасному суспільстві.
23. Дошкільна освіта, загальна середня освіта. Позашкільна освіта, спеціальна освіта, професійно-технічна освіта, вища освіта, освіта дорослих: аналіз ситуації щодо ефективності кадрової політики держави.

24. Пріоритетні напрями оптимізації добору, підготовки та створення умов для ефективної діяльності педагогічних і науково-педагогічних працівників.
25. Механізми забезпечення взаємодії у системі «вища освіта – ринок праці».
26. Співпраця України і зарубіжних країн у розв'язанні проблем кадрового забезпечення системи освіти.
27. Актуальні завдання формування нового вчителя для об'єднаної Європи ХХІ ст.
28. Сфера освіти як об'єкт наукового системного дослідження.
29. Науки про освіту і наука про освіту (методологічні проблеми сучасної педагогіки).
30. Соціальні та економічні індикатори освітньої політики.
31. Доступ до освіти, основні джерела фінансування.
32. Статистика як один із чинників формування державної освітньої політики.
33. "Гравці", які формують освітню політику на міжнародному рівні.
34. Зусилля, спрямовані на підвищення ефективності допомоги у розвитку.
35. Цілі тисячоліття. Розробка документів стратегії зниження бідності.
36. Нові форми надання зовнішньої допомоги.
37. Освітня політика у сфері професійно-технічної освіти (ПТО). Специфіка України у розвитку ПТО. Стратегія модернізації ПТО.
38. Освітня політика в галузі вищої освіти.
39. Європейська інтеграція вищої освіти України в контексті Болонського процесу.
40. Запровадження Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (ECTS).
41. Автономія та врядування у вищій освіті.
42. Формування студентоцентрованого навчального середовища у вищій освіті. Взаємодія у системі «вища освіта – ринок праці».
43. Соціальний вимір вищої освіти. Забезпечення якості вищої освіти.
44. Інтеграція освіти, досліджень та інновацій («трикутника знань») у вищій школі.
45. Проблеми і перспективи розвитку науки у ЗВО.
46. Освіта дорослих як невід'ємна складова освіти впродовж життя. Характеристика здобутків у сфері освіти дорослих.
47. Аналіз сучасного стану і проблем освіти дорослих (післядипломна освіта, професійне навчання на виробництві, професійна освіта й перепідготовка безробітних, перепідготовка дорослих з особливими потребами, освіта людей третього віку).
48. Аналітичний огляд основних віх розвитку освітньої політики в Україні в контексті глобалізації та євроінтеграції.
49. Тип освітньої системи в Україні. Особливості пострадянської освітньої політики.
50. Етапи формування державної освітньої політики в галузі освіти за період незалежності, їх характеристика.
51. Концепція екологічної освіти в Україні. Аналіз досягнень у процесі модернізації освіти в Україні.
52. Освітні зміни, реформи, інновації у галузі освіти, їхня сутність та характеристика.
53. Основні втрати реформування української освіти, їх причини.
54. Урахування позитивного зарубіжного досвіду в розробленні перспективних напрямів розвитку освітньої політики в Україні.
55. Стратегія реформування освіти в Україні.
56. Запровадження Національної рамки кваліфікацій (НРК) як системного й структурованого за компетентностями опису кваліфікаційних рівнів.
57. Упущення і прорахунки у сфері освіти дорослих. Пріоритети розвитку галузі.
58. Реалізація принципу гендерної рівності у доступі до освіти як результат управління якістю освіти в Україні.
59. Міжнародний досвід обчислення доступності освіти як показника ефективності управління якістю освіти.
60. Механізм підвищення результативності управління якістю освіти в Україні. Концепція академічної доброчесності у вищій освіті.

10.МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Форми та методи навчання – у процесі проведення навчальних занять (лекційних і практичних) передбачено застосовувати такі методи:

- пояснювально-ілюстративний;
- проблемний;
- проблемно-пошуковий;
- дослідницький;
- інтерактивні методи навчання.

Методи організації та здійснення навчання: лекції, дискусії, бесіди, практична робота.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти: опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка презентацій, виконання тестових завдань.

Методи стимулювання інтересу до навчання: підготовка та презентація виконаних завдань до всіх практичних завдань – додається 2 бали до підсумкової оцінки з дисципліни: «Освітня політика України в умовах євроінтеграції».

Для підтримки мотивації та інтересу до навчання використовуються інтерактивні методи, такі як мозковий штурм, вирішення проблемних ситуацій, групові дискусії. Це стимулює пізнавальну активність здобувачів, розвиває їх креативність та здатність до нестандартного мислення.

11.МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

- екзамен;
- усне і письмове опитування;
- індивідуальні завдання;
- доповіді;
- презентації виконаних завдань здобувачами вищої освіти.

Навчальні досягнення здобувачів оцінюються на основі Положення про екзамени та заліки у Навчально-науковому інституті менеджменту та психології ДЗВО «Університет менеджменту та психології»

(http://umo.edu.ua/images/content/institutes/imp/docum/polog3/26Положення%20про%20іспити%20та%20заліки_n2_1.pdf).

Поточний контроль здійснюється упродовж семестру під час проведення лекційних, семінарських занять, виконання самостійної роботи (міжсесійного періоду) та оцінюється сумою набраних балів за всіма темами. Контроль академічної успішності охоплює поточну успішність з урахуванням якості виконання індивідуальних завдань, а також передбачає підсумкові показники якості відповідей здобувачів на питання підсумкового тесту.

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи: методи усного контролю: індивідуальне опитування, активність на практичних заняттях; методи письмового контролю: виконання індивідуальних завдань, тестування; підсумковий письмовий іспит.

Формою підсумкового контролю є екзамен.

Загальна (остаточна) кількість балів вираховується сумарно: бали поточного контролю – 60 плюс екзаменаційний бал – 40. Максимальна кількість балів – 100.

Засоби діагностики успішності навчання:

- активна робота на практичних заняттях;
- виконання поточних самостійних робіт;
- творча робота;
- проекти здобувачів вищої освіти, презентації та виступи;
- усна відповідь;
- письмова робота.

Поточний контроль: перевірка презентацій, тестових (посилання на лугл-форму: <https://docs.google.com/forms/d/1uFj6b-b-QHO-S--01pOGWsjvWR2-9W3IBtOjKGBByBm4/edit>)

<https://docs.google.com/forms/d/152UMRSkkQtpvomtWkzHs3IBMmkyBEg3XByGWEVEqNM/edit> та творчих завдань до практичних занять. Підсумковий контроль здійснюється та оцінюється за складанням іспиту.

Система поточного контролю базується на застосуванні таких форм контролю: перевірка презентацій здобувачів вищої освіти; виконання тестових завдань; участь в **інформаційних днях** (або інших заходах за програмою) **Еразмус+ у сфері освіти** (підтвердження – сертифікат учасника).

На практичних заняттях оцінюється участь в обговоренні ситуацій та виконанні завдань.

Критерії та шкала оцінювання

Основними критеріями, що характеризують рівень компетентності студента при оцінюванні результатів поточного та підсумкового контролів з навчальної дисципліни «Освітня політика України в умовах євроінтеграції», є:

- повнота і вчасність виконання всіх видів навчальної роботи, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни;
- глибина і характер знань навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни;
- вміння аналізувати явища, що вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку;
- характер відповідей на поставлені питання (чіткість, лаконічність, логічність, послідовність тощо);
- вміння застосовувати теоретичні положення у процесі розв'язання практичних завдань;
- вміння аналізувати достовірність одержаних результатів.

Оцінювання результатів усіх форм контролю передбачено у 100-бальній шкалі.

Оцінювання результатів поточної роботи (завдань, що виконуються на практичних, результати самостійної роботи студентів) проводиться у % від кількості балів, виділених на завдання, із заокругленням до цілого числа за критеріями:

0% – завдання не виконано;

40% – завдання виконано частково та містить суттєві помилки методичного або розрахункового характеру;

60% – завдання виконано повністю, але містить суттєві помилки у розрахунках або в методиці;

80% – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки (розмірності, висновки, оформлення тощо);

100% – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всівиди навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
75-81	C	добре
68-74	D	задовільно
60-67	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Схема нарахування балів

Відвідування лекцій – 1 бал за 1 лекційне заняття (1*4=4 бали)

Активність здобувача освіти на практичних заняттях – 5 балів за одне семінарське заняття

(5*3=15 балів)

Виконання індивідуальних завдань (по 1 завданню на вибір з 1-11 тем) – 3 бали за 1 індивідуальне завдання (3*11=33 балів)

а) робота на практичному занятті:

Усна відповідь на практичному занятті (презентація) до 5 балів

Активність (доповнення, запитання) 1 – 2 бали

Письмова робота (тести) 5 балів

Творча робота до 8 балів

Екзамен – 40 балів

Поточний контроль							Творча робота	Екзамен	Всього						
Тема 1,7		Тема 2,4		Тема 3,		Тема 5,6		Тема 9,10		Тема 8,11		8	40	100	
Л	ІЗ	ІЗ		П/С	ІЗ	ІЗ		ІЗ		Л	П/С				ІЗ
2	6	6		5	3	6		6		2	10				6

Л – відвідування лекцій

П – активність здобувача освіти на практичному занятті

ІЗ – виконання індивідуального завдання

12. Умови відпрацювання пропущених занять

Відпрацювання всіх пропущених занять є умовою допуску до іспиту. Заняття мають бути відпрацьовані заздалегідь, у день іспиту відпрацьовувати пропущені заняття не можна.

Способи відпрацювання занять (один варіант на Ваш вибір):

1. Розробити презентацію на 15-20 слайдів з теми пропущеного заняття; додати до презентації окремим файлом супровідний текст зі списком літератури.

2. На основі опрацьованого матеріалу теми пропущеного заняття сформулювати 20 тестових питань різних видів (тести на встановлення відповідності (4 шт.), на виключення зайвого (4 шт.), на визначення понять (4 шт.), на встановлення аналогії (4 шт.), а також питання з відкритою відповіддю (4 шт.)).

3. Виконати індивідуальне завдання в гугл-класі.

4. Можливості для неформальної освіти: отримання сертифікату за курс (на вибір): участь в **інформаційних днях** (або інших заходах за програмою) **Еразмус+ у сфері освіти** (підтвердження – сертифікат учасника)/ дає право на зарахування 8 балів.

13. Політика курсу

Учасники освітнього процесу керуються нормативними документами та відповідними Положеннями, затвердженими в ДЗВО “УМО”: «Положенням про організацію освітнього процесу в ДЗВО “Університет менеджменту освіти» (2020 р.; Інтернет-ресурс: http://umo.edu.ua/images/content/document/norm_2/%D0%9F%D0%9E%D0%9B%D0%9E%D0%96%D0%95%D0%9D%D0%9D%D0%AF_%D0%BF%D1%80%D0%BE_%D0%9E%D0%9E%D0%9F_%D0%B7i_%D0%B7%D0%BCi%D0%BD%D0%B0%D0%BC%D0%B8.pdf).

При вивченні дисципліни, виконанні практичних занять та проведенні форм контролю студенти зобов'язані дотримуватись принципів академічної доброчесності, зокрема керуватись нормами «Положення про академічну доброчесність здобувачів освіти в ДЗВо “УМО» (2020 р.;

Інтернет-ресурс: http://umo.edu.ua/images/content/document/norm_2/%D0%9F%D0%9E%D0%9B%D0%9E%D0%96%D0%95%D0%9D%D0%9D%D0%AF_%D0%BF%D1%80%D0%BE_%D0%9E%D0%9E%D0%9F_%D0%B7i_%D0%B7%D0%BCi%D0%BD%D0%B0%D0%BC%D0%B8.pdf

[B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F %D0%BF%D1%80%D0%BE %D0%B4%D0%BE%D0%B1%D1%80%D0%BE%D1%87%D0%B5%D1%81%D0%BD%D1%81%D1%82.pdf\).](#)

Граничний термін проходження всіх видів поточного контролю визначається відповідно до графіку освітнього процесу.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Роботи (проекти, презентації, есе, реферати, тести тощо), які виконуються із порушенням встановлених викладачем термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від максимально можливої кількості балів за даний вид діяльності). Перескладання пропущених занять або завдань самостійної роботи відбувається за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний, працевлаштування тощо). Відвідування аудиторних занять є бажаним. Теми пропущених занять студент опрацьовує самостійно.

Політика щодо викладання. Викладання навчальної дисципліни відбувається на засадах студентоцентризму, антропоцентризму, гуманізму, поваги до соціокультурного плюралізму.

Здобувач вищої освіти має право:

- вільно висловлювати свої думки усно або письмово, аргументуючи їх знаннями провідних засад педагогіки, дидактики, методики викладання історії тощо;
- вносити пропозиції щодо формування та реалізації власної освітньої траєкторії; активізації власної самостійної пізнавальної діяльності, форм і методів проведення аудиторних занять;
- відпрацьовувати пропущені заняття в установленому порядку;
- отримати індивідуальні консультації у викладача.

Здобувач вищої освіти зобов'язаний:

- брати активну участь у роботі під час аудиторних занять, не запізнюватися на заняття (виняток можуть становити запізнення з поважних причин), дотримуватися правил суспільної поведінки, поважати думки та права інших здобувачів вищої освіти і викладача;
- виконувати завдання, визначені для практичних занять і самостійної роботи; набрати під час вивчення навчальної дисципліни 60 балів.

14. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Верховна Рада України. (2005, 12 січня). *План дій «Україна – Європейський Союз (994_693)*. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_693#Text
2. Верховна Рада України. (2006). *Угода про партнерство і співробітництво між Україною і Європейськими Співтовариствами та їх державами-членами*. Офіційний вісник України, 24, 203. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/998_012#Text
3. Верховна Рада України. (2014, 27 червня). *Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та європейським союзом, європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (984_011)*. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011#Text
4. Глушко, О. (2022). *Стратегічний та законодавчий рівні реформування змісту шкільної освіти на компетентнісних засадах у країнах ЄС*. Український педагогічний журнал, 4, 45–58. <https://doi.org/10.32405/2411-1317-2022-4-45-58>
5. Глушко, О. (2023). *Європейська рамка особистісної, соціальної та навчальної ключової компетентності (LIFECOMP): концептуальний вимір*. Український педагогічний журнал, 4, 35–45. <https://doi.org/10.32405/2411-1317-2023-4-35-45>
6. Євроінтеграційний портал. (2023). *Аналітичний звіт до Повідомлення Комісії для Європейського Парламенту, Європейської Ради та Ради Висновків Європейської Комісії щодо заявки України на членство в Європейському Союзі*. <http://bitly.ws/PpuR>
7. Закон України «Про вищу освіту». (2014, 1 липня). <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
8. Закон України «Про освіту». (2017, 5 вересня). <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>

9. Засекіна, Т. М. (2020). *Інтеграція в шкільній природничій освіті: теорія і практика* : монографія. Київ: Педагогічна думка.
10. Кабінет Міністрів України. (2005, 31 грудня). *Про невідкладні заходи щодо запровадження зовнішнього незалежного оцінювання та моніторингу якості освіти* (13.12-2005-п). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1312-2005-%D0%BF#Text>
11. Кабінет Міністрів України. (2020а, 5 серпня) *Концепція розвитку STEM-освіти до 2027 року* (960-р). <https://www.kmu.gov.ua/news/uryad-uhvaliv-koncepciyu-rozvitku-stem-osviti-do-2027-roku>
12. Кабінет Міністрів України. (2020б, 30 вересня). *Про деякі питання державних стандартів повної загальної середньої освіти* (898). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/898-2020-%D0%BF#Text>
13. Кремень, В. Г. (ред.). (2021). *Національна доповідь про стан і перспективи розвитку освіти в Україні* : монографія. Київ: Київ: КОНВІ ПРИНТ.
14. Локшина, О. (2018). *Забезпечення якості вищої освіти в умовах європеїзації України*. Неперервна професійна освіта: теорія і практика, 3–4, 127–132. <https://doi.org/10.28925/1609-8595.2018.3-4.127132>
15. Локшина, О. (2022). *Стратегія європейського співробітництва у галузі освіти і навчання у 2021 – 2030 рр. як євроінтеграційний орієнтир для української освіти*. Український педагогічний журнал, 4, 5–17. <https://doi.org/10.32405/2411-1317-2022-4-5-17>
16. Міністерство освіти і науки України. (2023, 11 грудня). *Про затвердження дорожньої карти європейської інтеграції України у сферах освіти і науки до 2027 року* (№ 1501). <http://surl.li/tjjac>
17. Представництво Європейської Комісії в Україні. (2004). *Угода про Партнерство та Співробітництво – повний текст угоди, підписаної між Європейським Союзом та Україною в Люксембурзі 14 червня 1994 р.* <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/a2390131-2b55-11e9-8d04-01aa75ed71a1>
18. Президент України. (2015, 12 січня). *Про Стратегію сталого розвитку «Україна – 2020»* (5/2015). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5/2015#Text>
19. Рожнова Т. Є. (2023). *Значення пайдеї в організації освітнього процесу закладу вищої освіти в умовах Європейського простору*. Пайдея в дзеркалі європоцентричних трансформацій українського культурно-освітнього простору: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. присвяч. 97-й річниці з дня народження Мішеля Фуко (16–17 берез. 2023). за заг. ред.: Федорця, В. М., Ю. Г. Паламарчук, Ю. Г., Клочко, О.В., Т. Р. Браніцької. Т. Р.. Вінниця : Видавництво: ТОВ «Друк плюс», 252 с.
20. Рожнова Т. Є., Дяченко М. Д., Дяченко І. О., Кушнерик А. (2023). *Проблема медіаосвіти та медіаграмотності як освітній компонент професійно-творчого розвитку майбутніх педагогів*. Витоки педагогічної майстерності: журнал Полтав. нац. пед. ун-т імені В. Г. Короленка. Полтава, Випуск 31. 254 с. (Серія «Педагогічні науки»), С. 95-99.. DOI <https://doi.org/10.33989/2075-146x.2023.32.292642>
21. Рожнова Т. Є. (2023). *Сучасні проблеми управління закладами вищої освіти в європейському вимірі*. Scientific forum: theory and practice of research: collection of scientific papers «SCIENTIA» with Proceedings of the IV International Scientific and Theoretical Conference, October 6, 2023. Valencia, Kingdom of Spain: International Center of Scientific Research. ISBN 979-8-88955-787-6 (series) DOI: <https://doi.org/10.36074/scientia-06.10.2023>
22. Рожнова Т. Є., Тимошко Г. М. (2023). *Підготовка майбутніх магістрів освітніх, педагогічних наук до роботи в інклюзивному освітньому просторі: професійно-творчий аспект*. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах : [Збір. Наукових праць]/ Клас. Прив Ун-т – Запоріжжя: КПУ. – Вип. 91. – С.142 – 146. ISSN 1992-5786. DOI <https://doi.org/10.32782/1992-5786.2023.91.26>
23. *Стратегія реформування освіти в Україні (2003)*: Рекомендації з освітньої політики.- К.: "К.І.С.", 296 с.
24. Тараненко І.Г. (2002). *Європейська освіта в Україні*. Освіта України №55, 12 липня 2002р.

25. Томас Б.Тімар, Дейвід Л.Кірн (2004). *Як домогтися досконалості в освіті*. Переклад з англ. Анжели Кам`янець. – Львів: Літопис, 176с.
26. Топузов, О., Локшина, О., Джурило, А., & Шпарик, О. (2023). *Європейський дослідницький простір як орієнтир розвитку освіти і науки в Україні*. Український педагогічний журнал, 4, 5–19. <https://doi.org/10.32405/2411-1317-2023-4-5-19>
27. Фрайре, П. (2003). *Вчителі як працівники культури. Листи до тих, хто насмівився вчити*. Пер. з англ. Сергія Савченка. – “Акта”, 263с.
28. Фрейре, Пауло. *Педагогіка душі*. Пер. з англ. І.Корунця; Дод. А.-М. Араужо Фрейре. Київ. Веселка. 103с.
29. Фрейре, Пауло (2004). *Педагогіка свободи: етика, демократія і громадянська мужність /* Пер. з англ. О. Дем`янчука. Київ. Вид.дім “КМ Академія”, 124с.

ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ІНОЗЕМНОЮ МОВОЮ

1. Appadurai, Arjun (2000). Grassroots Globalization and the Research Imagination. In Arjun Appadurai, ed., *Globalization. Public Culture Millennium Quartet*. Durham: Duke University Press, pp. 1 – 19.
2. B. Bruns, A. Mingat & R. Rakotomalala (2003). *Achieving Universal Primary Education by 2015*. Washington, DC: The World Bank.
3. Beaton, A. E., Postlethwaite, T. N. et al. (1999). *The Benefits and Limitations of International Educational Achievement Studies*. Paris: UNESCO/IIEP.
4. Benjamin Levin (1998) *An Epidemic of Education Policy: (What) Can We Learn from Each Other?* *Comparative Education*, 24 (2), pp. 131 – 141.
5. Boli, J. & Thomas, G. M. (1999). *Constructing World Culture. International NGOs since 1875*. Stanford: Stanford University Press.
6. Burchert, L. (2000). “Rethinking Educational Aid. From Project to programme to sector-wide support: some questions and concerns.” *Prospects* (4).
7. Chabbott, C. (2003). *Constructing Education for Development. International Organization and Education for All*. New York: Routledge Falmer.
8. Colin J. Bennett (1991). Review Article: What Is Policy Convergence and What Causes It? *British Journal of Political Science*, 21, 215 – 233. Larry Cuban (1998). *How Schools Change Reform*. *Teachers College Record*, 99/3, 453 – 477. 168
9. *Current Issues in Comparative Education* (1998). Special Issue 1/1 on “Are NGOs Overrated?”
10. Dale, R. (2001). *Constructing a Long Spoon for Comparative Education: Charting the Career of the “New Zealand Model.”* *Comparative Education*, 37/4, 493 – 500.
11. David Tyack & Larry Cuban (1995). *Tinkering Toward Utopia*. Cambridge: Harvard University Press.
12. De Moura Castro, C. (2002). *The World Bank Policies: damned if you do, damned if you don't*. *Comparative Education*. Vol. 38 No. 4 pp. 387-400.
13. *Education at a Glance (Annual Analyses of OECD/CERI)*.
52. Heyneman, S.P. (2003). “The history and problems in the making of education policy at the World Bank 1960-2000.” *International Journal of Educational Development*. Vol. 23. pp. (315-337).
14. Igor Repac, Teja Rek. *Survey on communicating education reform in Southeast Europe. SEE ECN, OSEP-SEE. Ljubljana, January 2005. P.62.*
15. Ilon, L. (2002). “Agent of global markets or agent for the poor?” *International Journal of Educational Development*. Vol. 22. pp. (475-482).
16. James Lynch (1998) *The Transfer of Dysfunction Paradigms*. In: D. Johnson, B. Smith & M. Crossley (Eds) *Learning and Teaching in an International Context: Research, Theory and Practice*, pp. 7 – 33 (Bristol: Centre for International Studies in Education, University of

Bristol).

17. Joel Samoff (1999). Education Sector Analysis in Africa: Limited National Control and Even Less National Ownership. *International Journal of Educational Development*.
18. Jones, S. (2000). Increasing aid effectiveness in Africa? The World Bank and sector investment programs. In C. Gilbert & D. Vines (Ed.) *The World Bank: Structures and policies*. Cambridge: Cambridge University Press.
19. Kenneth King (2002). Banking on Knowledge: the new knowledge projects of the World Bank. *Compare*. Vol. 32 (3) pp. 311- 326.
20. Klees, S. (2002). "World Bank education policy: new rhetoric, old ideology?" *International Journal of Educational Development*. Vol. 22. pp. (451-474).
21. M. Rahnema & V. Bawtree, eds, *The Post-Development Reader*. London: Zed Books, pp. 85 –93.
22. *Measuring Student Knowledge and Skills. A New Framework for Assessment*. OECD, 1999.
23. Mintrom, M. & Vergari, S. (1998). Policy Networks and Innovation Diffusion: The Case of State Education Reforms. *The Journal of Politics*, 60/1, 126 – 148.
24. Mundy, K & Murphy, L. (2001) "Transnational Advocacy, Global Civil Society? Emerging Evidence from the Field of Education." *Comparative Education Review* v45 n1 p85-126
25. Mundy, K. (2002). "Retrospect and Prospect: education in a reforming World Bank." *International Journal of Educational Development*. Vol. 22. pp. (483-508)
26. Mundy, Karen & Murphy, Lynn (1999). *Transnational Advocacy, Global Civil Society? Emerging Evidence from the Field of Education*. *Comparative Education Review*, 45/1, 85 – 126.
27. OECD. (2003). *Harmonising Donor Practices for Effective Aid Delivery*. Paris, France.
28. Ramirez, F. O. & Meyer, J. W. (2002). *National Curricula: World Models and National Historical Legacies*. In M. Caruso & H.-E. Tenorth, eds, *Internationalisation*. Frankfurt/M: Lang, pp. 91 – 107.
29. Ratcliffe, M. & Macrae, M., *Sector wide approaches to education: A strategic analysis*, DFID Education Research, serial No. 32, 1999.
30. Rimantas Zelvys. *Education Policy: 35 questions and 35 answers*. Vilnius Pedagogical University, OSI-ESP. 2003. P.55. 169
31. Robinson, Peter (1999). *The Tyranny of League Tables: international comparisons of educational attainment and economic performance*. In R. Alexander, P. Broadford & D. Phillips, eds, *Learning from Comparing*. Oxford: Symposium Books, pp. 217 – 235.
32. Sassa, O. (2003). "Mozambique: Building Partnerships in Educational Sector Development." Study Commissioned by the Embassy of Ireland in Maputo, on behalf of Cooperating Partners in Mozambique. Maputo, Mozambique.
33. Soros, George (2002). *On Globalization*. New York: Public Affairs.
34. Soudien, C. (2002). "Education in the network age: globalisation, development and the World Bank." *International Journal of Educational Development*. Vol. 22. pp. (439-450).
35. Steiner-Khamsi, G. (2003). *The Politics of League Tables*. SOWI, 1.
36. Steiner-Khamsi, G., Torney-Purta, J. & Schwille, J. (2002). *New Paradigms and Recurring Paradoxes in Education for Citizenship*. Oxford: Elsevier.
37. Torney-Purta, J., Schwille, J. & Amadeo, J. (1999). *Civic Education Across Countries: Twenty-four national case studies from the IEA Civic Education Project*. Amsterdam: IEA [Compilation of 24 case studies].
38. UNICEF. (2003). *Progress Report on Unicef Engagement in Sector Wide Approaches to Development*. New York.
39. Watts, D. (2003). *Six Degrees. The Science of a Connected Age*. New York: Norton (book on theory and methods of network analysis).
40. World Bank. (2001). *Can Africa Reach the International targets for Human Development?*. Washington, DC.

41. World Bank. (2001). A Chance to Learn: Knowledge and Finance for Education in Sub-Saharan Africa. Washington, DC.
42. World Bank. (2001). Education and Health in Sub-Saharan Africa: A Review of Sector Wide Approaches. Washington, DC.
43. World Bank. (2001). Education and Training in Madagascar: Towards a Policy Agenda for Growth and Poverty Reduction. Washington, DC.
44. World Bank. (2002). "World Bank strategy in the education sector: process, product and progress" International Journal of Educational Development. Vol. 22. pp. (429-437).
45. World Bank. (2002). Enhancing Learning Opportunities in Africa: Distance Education and Information Communication technologies for learning. Washington, DC.
46. World Bank. (2002). Financing Education for All by 2015: Simulations for 33 African Countries. Washington, DC.
47. World Bank. (2003). A Chance for Every Child, Washington, DC.
48. World Bank. Enhancing Human development in the HIPC/PRSP Context. Progress in the Africa Region during 2000. Washington, DC.
49. World Bank. Secondary Education in Africa: Strategies for Renewal. Washington, DC.
50. World Bank. Uganda Post-primary Education Sector Report. Washington, DC.
51. Zdenko Kodelja, Terrice Bassler. Religion and Schooling in Open Society. A framework for informed dialogue. OSI. Ljubljana, Slovenia, December 2004. P.56.

Интернет-ресурси

1. Сайт ПРООН в Україні <http://www.un.kiev.ua/ua>
2. United Nation Statistics Division - Millennium Indicators
http://millenniumindicators.un.org/unsd/mi/mi_goals.asp
3. Educational Assessment www.inep.gov.br
4. IEA Third International Mathematics and Science Study (TIMSS 1994-95). General Report.
www.oecd.org
5. Knowledge and Skills for Life. First Results from PISA 2000. Executive Summary. OECD, 2001. - www.pisa.oecd.org
6. PIRLS 2001. International Report timss.bc.edu/pirls2001i/PIRLS2001_Pubs_IR.html
7. World Development Indicators and Global Development Finance
http://www.worldbank.org/data/online_databases/online_databases.html
<http://publications.worldbank.org/WDI/indicators>
8. External Debt Statistics: Guide for Compilers and Users, 2003
<http://www.imf.org/np/sta/ed/guide.htm>
9. Debt Relief under the Heavily Indebted Poor Countries (HIPC) Initiative
A Factsheet <http://www.imf.org/external/np/exr/facts/hipc.htm>
10. The IMF's Poverty Reduction and Growth Facility (PRGF)
A Factsheet <http://www.imf.org/external/np/exr/facts/prgf.htm>
11. OECD Main Economic Indicators
http://www.oecd.org/document/48/0,2340,en_2649_201185_1912816_1_1_1_1,00.html
12. Living Standards Measurement Study (LSMS) <http://www.worldbank.org/lsmss/>
13. Global Poverty Monitoring <http://www.worldbank.org/research/povmonitor/>
14. World Bank Data on Poverty <http://www.worldbank.org/poverty/data/index.htm>
15. Human Development Indicators 2003
http://www.undp.org/hdr2003/indicator/index_indicators.html
16. UNICEF, 2002. Poverty in the Transition: Social Expenditures and the Working-Age Poor
<http://www.unicef-icdc.org/cgibin/unicef/main.sql?menu=/publications/menu.html&testo=Lunga.sql?ProductID=35>
17. UNICEF, 2003. Regional Monitoring Report
<http://www.unicef-icdc.org/publications/pdf/monitor03/monitor2003.pdf>
18. UNICEF, 2003. After the Fall: the Human Impact of Ten Years of Transition

- <http://www.unicef-icdc.org/cgibin/unicef/main.sql?menu=/publications/menu.html&testo=Lunga.sql?ProductID=35>
19. OECD, 2002. Purchasing power parities - measurement and uses
<http://www.oecd.org/dataoecd/32/34/2078177.pdf>
 20. Educational Attainment and Enrollment around the World
<http://www.worldbank.org/research/projects/edattain/edattain.htm>
 21. The Global Education Database (GED) <http://qesdb.cdie.org/ged/index.html>
 22. Human Development Reports <http://hdr.undp.org/>
 23. EdStats <http://sima.worldbank.org/edstats/>
 24. The Southern African Consortium for Measuring Education Quality (SACMEQ)
<http://www.unesco.org/iiep/eng/networks/sacmeq/sacmeq.htm>
 25. Monitoring Learning Achievement (MLA)
http://www.literacyonline.org/explorer/un_back.html
 26. Financing Education <http://devdata.worldbank.org/edstats/td12-2.asp>
http://portal.unesco.org/uis/ev.php?URL_ID=5295&URL_DO=DO_TOPIC&URL_SECTION2
 27. Managing the Growth of Educational Participation
<http://devdata.worldbank.org/edstats/oil2ta.asp>
 28. Gender Statistics <http://devdata.worldbank.org/genderstats/>
http://portal.unesco.org/uis/ev.php?URL_ID=5017&URL_DO=DO_TOPIC&URL_SECTION=01&reload=1062465131
 29. Education at a Glance <http://www1.oecd.org/els/education/ei/eag/>
 30. EUROSTAT <http://europa.eu.int/comm/eurostat/>
 31. Comprehensive list of education indicators, their definition, purpose, calculation method, formula etc.
http://portal.unesco.org/uis/ev.php?URL_ID=5202&URL_DO=DO_TOPIC&URL_SECTION=201&reload=1062460461
 32. PIRLS 2006: Рівень початкової школи – Оцінювання досягнення грамотності читання
www.iea.nl
 33. PISA 2006: Початковий рівень середньої школи – Грамотність читання, математична та природничонаукова грамотність. У PISA 2006: акцент на наукову грамотність
www.pisa.oecd.org
 34. Goldin, I. Rogers, H. Stern, N. (2002). “The Role and Effectiveness of Development Assistance: Lessons from World Bank Experience.” The World Bank.
http://econ.worldbank.org/files/13080_The_Role_and_Effectiveness_of_Development_Assistance.pdf
 35. World Bank. (1998). “Assessing Aid: What Works, What Doesn’t and Why”
<http://www.worldbank.org/research/aid/pdfs/overview.pdf>
 36. World Bank. (2001). “Aid and Reform in Africa: Lessons from Ten Case Studies”
<http://www.worldbank.org/research/aid/africa/release/chap1.pdf>
 37. Devarajan, S. et al. (2002). “Goals for Development: History, Prospects and Costs.” The World Bank. http://econ.worldbank.org/files/13269_wps2819.pdf
 38. United Nations Millennium Assembly <http://www.un.org/millennium/summit.htm>
 39. The World Bank and the Millennium Development Goals <http://www.developmentgoals.org/>
 40. The Millennium Challenge Account USAID
http://www.cgdev.org/nv/features_MCA_cgdocs.html
http://www.iie.com/publications/bookstore/publication.cfm?pub_id=371
 41. ODI (2003). Can We Attain the Millennium Development Goals in Education and Health Through Public Expenditure and Aid? (2003). ODI Briefing Paper. London, UK.
http://www.odi.org.uk/publications/briefing/mdgs_public_expenditure_april03.pdf
 42. Developing a Poverty Reduction Strategy Paper
<http://www.worldbank.org/poverty/strategies/sourctoc.htm>

43. Developing a Poverty Reduction Strategy Paper, Education Policy Component
<http://www.worldbank.org/poverty/strategies/chapters/education/educat.htm>
44. CICE - Journal Archives 3(2), Volume 3, Number 2, Sector Wide Approaches in Education: Coordination or Chaos? May 1 , 2001 http://www.tc.columbia.edu/CICE/content3_2.htm
45. The role of UNESCO as coordinator of Global EFA initiatives
<http://unesdoc.unesco.org/images/0012/001289/128951e.pdf>
<http://www.unesco.org/education/efa/index.shtml>
46. World Declaration on Education For All: Meeting Basic Learning Needs
http://www.unesco.org/education/efa/ed_for_all/background/jomtien_declaration.shtml
47. Framework For Action: Meeting Basic Learning Needs
http://www.unesco.org/education/efa/ed_for_all/background/07Bpubl.shtml
48. Education for all: Achieving the goal. The Amman Affirmation
http://www.unesco.org/education/efa/ed_for_all/background/amman_affirmation.shtml
49. Education for all: Achieving the goal. Final Report
http://www.unesco.org/education/efa/ed_for_all/background/08Fmidd.shtml
50. <https://erasmusplus.org.ua/opportunities/mozhlyvosti-dlya-organizacij/erazmus-pid-chas-voyennogo-stanu-v-ukrayini/>